

UCHWAŁA nr 8
Rady Dyscypliny Historia
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
z dnia 21 kwietnia 2026 r.
w sprawie nadania stopnia doktora mgr. Mikołajowi Borkowskiemu
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia

Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.) oraz § 59 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 37 Senatu UMK z dnia 16 kwietnia 2019 r. Statut Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2024 r., poz. 10) w związku z § 30 ust.1 Uchwały Senatu UMK nr 38 z dnia 25 września 2023 roku (Biuletyn Prawny UMK rok 2024; poz. 10)

Rada Dyscypliny Historia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu postanawia co następuje:

§ 1

Nadaje się mgr. Mikołajowi Piotrowi Borkowskiemu stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Rada Dyscypliny Historia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu otrzymała w dniu 2 marca 2026 r. decyzję Rady Doskonałości Naukowej nr DRKN.Z1.402.1.2025 z dnia 26 stycznia 2026 r. o uchyleniu uchwały Rady Naukowej Dyscypliny Historii Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie odmowy nadania mgr. Mikołajowi Piotrowi Borkowskiemu stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia do Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Rada Dyscypliny Historia UMK na posiedzeniu w dniu 17 marca 2026 r. powołała Komisję – w składzie prof. Bogusław Dybaś, prof. Tomasz Kempa, prof. Stanisław Roszak jako przewodniczący – w celu zbadania dokumentacji przewodu doktorskiego mgr. Mikołaja Piotra Borkowskiego

Komisja RDH zapoznała się z dokumentacją przewodu doktorskiego mgr. Mikołaja Piotra Borkowskiego i stwierdziła, co następuje:

1. Komisja Doktorska Rady Dyscypliny Historia Uniwersytetu Warszawskiego w dniu 25 marca 2024 r. podjęła Uchwałę w sprawie wystąpienia do Rady Naukowej Dyscypliny Historia UW o nadanie stopnia doktora mgr Mikołajowi Piotrowi Borkowskiemu w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia na podstawie rozprawy doktorskiej pod tytułem „Konfederacja barska w świetle korespondencji Józefa Zaremby”.
2. Komisja Doktorska w uzasadnieniu stwierdziła, iż spełnione zostały formalne przesłanki do nadania stopnia doktora, a w szczególności rozprawa spełniła wymagania ustawowe.
3. Komisja przeprowadziła dyskusję nad recenzjami rozprawy: pozytywną oceną prof. Jerzego Dygdały z Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz negatywną oceną prof. Zbigniewa Anusika z Uniwersytetu Łódzkiego. Prof. J. Dygdała pozytywnie ocenił rozprawę, wskazując jako zaletę szczegółową analizę postawionego problemu badawczego i wykorzystanie szerokiej bazy źródłowej, zwracając równocześnie uwagę na zbyt źródłoznawcze podejście w stosunku do analizy archiwum Zaremby z Biblioteki

Kórnickiej PAN oraz brak wskazania szerszego kontekstu przedstawianych zagadnień. Prof. Z. Anusik (recenzję odczytała prof. Urszula Kosińska) wskazał na wady w zakresie wyboru problemu badawczego (Komisja Rady Dyscypliny UMK wskazuje, iż temat został zatwierdzony jednogłośnie przez Komisję ds. przewodów doktorskich na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2018 r., bez uwag krytycznych, a następnie również jednogłośnie przez Radę Wydziału Historycznego UW w tym samym dniu), wady w konstrukcji rozprawy, błędy językowe i rzeczowe. Jako błąd fundamentalny uznał niewystarczającą selekcję materiału, szczegółowość, skutkującą nieodróżnianiem kwestii ważnych i drugorzędnych.

4. W wyniku dyskusji, w trakcie której wskazano na zalety i wady ocenianej rozprawy Komisja postanowiła o dopuszczeniu mgr. Mikołaja Piotra Borkowskiego do publicznej obrony rozprawy.
5. W dniu 25 marca 2024 r. odbyła się publiczna obrona, na której mgr M. P. Borkowski przedstawił główne tezy rozprawy, odpowiedział na zarzuty recenzentów, broniąc swego stanowiska w kwestii rękopisu z Biblioteki Ordynacji Zamoyskich (zachowanego w mikrofilmie), działalności regimentu Joachima Karola Potockiego, którego istnienie potwierdzają źródła, jednocześnie zgadzając się z innymi uwagami krytycznymi.
6. Komisja Doktorska na zamkniętej części posiedzenia przeprowadziła dyskusję, a następnie głosowanie przyjmując publiczną obronę rozprawy doktorskiej mgr M. P. Borkowskiego w stosunku głosów: 5 głosów za, 1 przeciwko, 2 wstrzymujące się.
7. Rada Naukowa Dyscypliny Historia UW na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2024 r. po zapoznaniu się z pozytywną rekomendacją Komisji Doktorskiej odmówiła mgr. M.P. Borkowskiemu nadania stopnia doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia (uprawnione 32 osoby, głosowało 19: za nadaniem - 8, przeciw – 6, wstrzymało się – 5)
8. Mgr M. P. Borkowski w dniu 11 czerwca 2024 r. wniósł odwołanie do Rady Doskonałości Naukowej od uchwały odmawiającej nadania stopnia doktora.
9. Rada Doskonałości Naukowej w postępowaniu odwoławczym, po zapoznaniu się z opiniami dwóch specjalistów od historii XVIII w. prof. Filipa Wolańskiego z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prof. Michała Zwierzykowskiego z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, stwierdzającymi uchybienia w postępowaniu doktorskim mgr. M. P. Borkowskiego, uchyliła w dniu 26 stycznia 2026 r. uchwałę Rady Naukowej Dyscypliny Historia UW nr 256 z dnia 24 kwietnia 2024 r. odmawiającą mu nadania stopnia doktora i zdecydowała o przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia, wskazując Radę Dyscypliny Historia UMK w Toruniu.

W związku z powyższym, po wnikliwym zapoznaniu się z dokumentacją w postępowaniu doktorskim mgr. M.P. Borkowskiego Komisja Rady Dyscypliny Historia UMK w Toruniu stwierdziła, iż zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki Mikołaj Piotr Borkowski spełnił wszystkie przesłanki ustawowe: posiada tytuł zawodowy magistra, zdał egzaminy doktorskie w zakresie określonym przez radę jednostki organizacyjnej, przedstawił i obronił rozprawę doktorską, zdał egzamin z nowożytnego języka obcego.

Komisja RDH UMK w dniu 8 kwietnia 2026 r. zawnioskowała do prof. dr. hab. Krzysztofa Mikulskiego, Przewodniczącego Rady Dyscypliny Historia UMK, o nadanie stopnia doktora mgr. Mikołajowi Piotrowi Borkowskiemu w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia, wskazując jednocześnie na obowiązek zaproszenia na posiedzenie Rady Dyscypliny promotora i recenzentów rozprawy.

Na posiedzeniu w dniu 21 kwietnia 2026 r., prof. dr hab. Krzysztof Mikulski zaznaczył, że RDH UMK wypełniła zalecenia zapraszając promotora i obu recenzentów rozprawy

doktorskiej mgr. Mikołaja Borkowskiego, z których dwaj przybyli na posiedzenie RDH, natomiast prof. dr hab. Zbigniew Anusik nie był w stanie wziąć udziału w obradach ani stacjonarnie, ani zdalnie (online). Następnie Przewodniczący RDH otworzył dyskusję.

Jako pierwszy głos w dyskusji zabrał prof. dr hab. Andrzej Radziwiński, który oznajmił, że uważnie zapoznał się z obiema recenzjami rozprawy doktorskiej i jego zdaniem to one leżą u podstaw problemów z postępowaniem doktorskim mgr. Mikołaja Borkowskiego. Prof. dr hab. Andrzej Radziwiński uznał recenzję prof. dr hab. Jerzego Dygdały za bardzo pogłębioną i merytoryczną, podkreślił też, że recenzent zwrócił uwagę na uchybienia w pracy, w tym na błędy językowe. Natomiast odnosząc się do recenzji prof. dr hab. Zbigniewa Anusika, prof. dr hab. Andrzej Radziwiński stwierdził, że jest ona dość chaotyczna, nie tak pogłębiona jak recenzja prof. Dygdały, zawarte w niej zarzuty sprawiają niekiedy wrażenie sformułowanych „na siłę”, a niekiedy wręcz nietrafionych. W przekonaniu prof. dr hab. Andrzeja Radziwińskiego recenzja prof. Anusika nie w pełni odpowiada poziomowi, jakiego można oczekiwać od recenzji rozprawy doktorskiej. Prof. dr hab. Andrzej Radziwiński ocenił też jako dziwne głosowanie Rady Naukowej Dyscypliny Historia UW, w którym tak duża liczba osób opowiedziała się przeciw nadaniu mgr. Mikołajowi Borkowskiemu stopnia doktora lub wstrzymała się od głosu, mimo niskiego poziomu merytorycznego recenzji prof. Anusika.

Następnie głos w dyskusji zabrał prof. dr hab. Szymon Olszaniec, dopytując o recenzje prof. Dygdały. Odpowiadając prof. dr hab. Jerzy Dygdała wyjaśnił, że pierwotnie na recenzentów wcześniejszej wersji rozprawy doktorskiej mgr. Mikołaja Borkowskiego zostali wyznaczeni prof. dr hab. Zofia Zielińska i on sam. Oboje zwrócili uwagę na błędy w strukturze rozprawy, którą mgr. Mikołaj Borkowski poprawił zgodnie z otrzymanymi zaleceniami. Poprawioną wersję rozprawy doktorskiej prof. dr hab. Jerzy Dygdała ocenił jako całkiem przyzwoitą. Natomiast prof. dr hab. Zofia Zielińska wycofała się z recenzowania rozprawy, a w jej miejsce na recenzenta wyznaczono prof. dr hab. Zbigniewa Anusika.

Następnie głos zabrał prof. dr hab. Bogusław Dybaś, członek powołanej w tej sprawie komisji RDH UMK, który podkreślił, że zarówno komisja, jak i wcześniej obaj recenzenci zapoznali się z tą samą, poprawioną wersją pracy, która stała się punktem wyjścia dla prowadzonego postępowania. Prof. dr hab. Bogusław Dybaś zwrócił też uwagę, że mimo powtarzających się uwag dotyczących języka rozprawy, po jej przejrzeniu stwierdził, że jej język nie jest zły, a w samej pracy zwraca uwagę duże zaangażowanie autora w analizę materiału źródłowego, który czasem mógł okazać się dla niego zbyt obszerny. W opinii prof. dr hab. Bogusława Dybasia w recenzji prof. Anusika podnoszone są głównie zarzuty o charakterze formalnym, ale od strony merytorycznej nie jest ona tak negatywna, jak mogłoby to wynikać z jej konkluzji.

Do języka rozprawy odniósł się też prof. dr hab. Jerzy Dygdała ponownie zabierając głos. Znając też inne publikacje mgr. Mikołaja Borkowskiego stwierdził, że jego język jest w pewnym stopniu stylizowany na język osiemnastowieczny, co może być źródłem wspomnianych zarzutów.

Wobec braku innych głosów w dyskusji Przewodniczący RDH zarządził głosowanie.

Uchwała została podjęta w głosowaniu tajnym, w obecności 36 z 50 osób uprawnionych do głosowania, przy stosunków głosów: 31 – za; 1 – przeciw; 4 – wstrzymujące się.

Mając na uwadze powyższe, Rada Dyscypliny Historia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu podjęła uchwałę w brzmieniu przywołanym powyżej.

**Przewodniczący
Rady Dyscypliny Historia**

Prof. dr hab. Krzysztof Mikulski